

Broj: 01/5-50-1-5-27/09
Sarajevo, 22. 1. 2009.

KOLEGIJ ZASTUPNIČKOG DOMA

POVJERENSTVO ZA VANJSKU I TRGOVINSKU POLITIKU, CARINE, PROMET I VEZE DOMA NARODA

KOLEGIJ TAJNIŠTVA

SEKTOR ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL

PREDMET: Izvješće s radionice o temi: „Podrška parlamenata harmoniziranim reformama energetskog sektora“, Sarajevo, 15. prosinca 2008. godine

Povjerenstvo za promet i veze Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je, u suradnji s Vijećem za regionalnu suradnju (RCC), organiziralo radionicu za parlamentarce Jugoistočne Europe o temi: “Podrška parlamenata harmoniziranim reformama energetskog sektora“ (u daljnjem tekstu: Radionica), koja je održana 15. prosinca 2008. u Sarajevu, u zgradi Parlamentarne skupštine BiH.

Na Radionici su sudjelovali članovi parlamentarnih povjerenstava nadležnih za područje energije, predstavnici Europske komisije, Europskog parlamenta, Regionalnog tajništva za parlamentarnu suradnju, međunarodnih organizacija i domaćih institucija koje se bave energetikom.

Radionica je započela uvodnim obraćanjem Branka Dokića, predsjedatelja Povjerenstva za promet i veze Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Hide Bišćevića, glavnog tajnika Vijeća za regionalnu suradnju, i Vladimira Dančeva, voditelja Regionalnog tajništva za parlamentarnu suradnju u Jugoistočnoj Europi.

Radionica je održana u pet sesija. Na prvoj su sesiji predstavnici Međunarodne agencije za energiju i predstavnici UNDP-a, autori publikacije „Energija na zapadnom Balkanu“, prezentirali energetske politike u regiji, ključne statističke podatke, pitanja oskudice energije i planove infrastrukture za naftu i plin.

Druga sesija bila je posvećena Sporazumu Energetske zajednice i njegovoj primjeni. Ravnatelj Tajništva Energetske zajednice prezentirao je ulogu Energetske zajednice u sveukupnim europskim integracijama regije, usko grlo u primjeni Sporazuma, te predstojeće izazove i izgleda za ulaganja.

Treća sesija predstavnika Svjetske banke pružila je mogućnost članovima parlamenata saznati poziciju Svjetske banke u regionalnom energetskom sektoru i potpori za njegov razvoj. Predstavnik Svjetske banke prezentirao je prioritete energetske zajednice i naglasio potrebu za daljnjim reformama i većom transparentnošću, radi davanja poticaja i izgradnje povjerenja među investitorima.

Na četvrtoj je sesiji predstavnik Europske komisije sveobuhvatno prezentirao integriranu energetska i klimatska politiku Europske unije (u daljnjem tekstu: EU), osnovna sredstva za osiguranje ispravne primjene takve politike i poziciju EU-a u regiji.

Tijekom posljednje, pete sesije predstavnik Ekonomske komisije EU za Europu održao je prezentaciju o učinkovitosti energije kao sredstva za ublažavanje klimatskih promjena, osiguravanju opskrbe energijom, većoj konkurentnosti i umjerenom investiranju u nove energente.

Nakon svake sesije slijedila je iscrpna rasprava. Kao ishod ovih rasprava, prihvaćeni su sljedeći zaključci:

- Cijene energije, koje su odraz troškova, jesu ključne za osiguranje operativnog energetskeg tržišta, novih ulaganja i veće energetske učinkovitosti;
- Uključenje građanskog društva i razvoj društvene dimenzije potrebni su za osiguravanje sveobuhvatne potpore i opće prihvaćenosti energetske reforme;
- Regionalni pristup i uspostava stabilnog i spojivog nacionalnog okvira jesu preduvjeti za pristup operativnom regionalnom energetskeg tržištu;
- Imajući vidu sve veći nedostatak električne energije u regiji, od najveće je važnosti ubrzanje procesa odlučivanja radi izgradnje novih postrojenja za proizvodnju električne energije;
- Pravedne i transparentne procedure javnog nadmetanja potrebne su za stjecanje povjerenja investitora;
- Potrebno je promicati međusobnu pomoć i solidarnost u slučaju prekida opskrbe električnom energijom;
- Proces uspostave energetske zajednice zahtijeva veću podršku reformi regionalnog sektora za plin kako bi se kompenziralo kašnjenje u odnosu na razvoj sektora električne energije;
- Učinkovita i održiva primjena Sporazuma Energetske zajednice od velikog je značaja za zemlje jugoistočne Europe;
- Djelovanje energije i obnovljivi energetske izvori prepoznati su kao iznimno značajni energetske potencijal za regiju.

Sudionici Radionice raspravljali su i o širem kontekstu izazova s kojim će se suočiti regija Jugoistočne Europe, i to:

- Globalna financijska i ekonomska kriza;
- Nepostojanost cijena energenata (nafte);
- Klimatske promjene i sve veći pritisak za smanjenje ispuštanja u energetskeg sektoru.

Istaknuta je potreba za prilagodbom novim okolnostima i ukazano na nedavno usvojeni Plan EU-a za oporavak gospodarstva.

Također je zaključeno da postoji potreba za inteziviranjem regionalne parlamentarne suradnje u energetskeg pitanjima. Istaknuta je uloga parlamenata u osiguranju političke stabilnosti i potpori svojih vlada u vezi s provedbom zakona i drugih propisa iz područja energetike, mrežom socijalne sigurnosti i tarifama koje su odraz troškova, te dobrim upravljanjem i većom transparentnošću.

Naglašena je važnost poboljšanja regionalne suradnje, jer zemlje jugoistočne Europe mogu najbolje napredovati ako djeluju zajedno.

Dana je podrška radu Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE), kao i radu drugih partnera (RCC, NALAS, RENEUER, FEDRE) na razvoju projektnog prijedloga koji bi uključivao formiranje energetskeg tržišta u Jugoistočnoj Europi.

Naglašena je uloga Europske zajednice, IFI-a i zajednice donatora u razvoju energetskeg sektora, kao i zahvalnost za dosadašnju potporu.

Zaključeno je potrebnim organizirati radionice nacionalnih parlamenata koje bi se bavile energetske pitanjima. Ovakve radionice doprinosile bi jačanju svijesti o potrebnim energetske reformama, te olakšale proces donošenja zakona i pomogle parlamentarcima u provođenju nadzora nad vladinim aktivnostima, naročito onima koje se odnose na provedbu nacionalnih akcijskih planova. Osim toga, rečeno je kako bi bilo korisno osnovati radnu skupinu za energiju, čiji bi članovi bili predstavnici parlamenata zemalja jugoistočne Europe. Navedena su i određena iskustva iz suradnje s parlamentarcima u EU, a Europski energetske forum podcrtan je kao mogući model za Jugoistočnu Europu

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA
Dr. Branko Dokić